

Miljøtilladelse
- Efter § 16 b, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*

Kvægbrug
Sdr. Ommevej 163
7330 Brande

Afgørelsesdato: 7. maj 2018

Copyright

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Ikast-Brande Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i Bilag 1.

Indhold

DATABLAD	4
ANSØGNINGEN	5
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	5
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	8
BIAKTIVITETER	8
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	8
GYLDIGHED	9
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	9
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	9
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	9
PLACERING AF ANLÆGGET	9
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	10
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	12
NATUR	13
PÅVIRKNING AF NATUR	13
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	17
JORD, GRUNDEVAND OG OVERFLADEVAND	18
FORURENING OG GENER	18
GENERELLE GENER	18
LUGT	18
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	21
AFFALD	21
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	22
TRANSPORT	22
SPILDEVAND	22
HÅNDBTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	23
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNDELIGE TEKNIK (BAT)	23
BAT – TEKNIK MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	24
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	24
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	25
KLAGEVEJLEDNING	25
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	27
BILAG	28

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	17879642
Husdyrbrugets navn	BRIAN BRAAD JENSEN
Beliggenhedsadresse	Sønder Ommevej 163
Postnummer	7330
By	Brande

Ansøger

Ansøgersnavn	Brian Braad Jensen
Ansøgeradresse	Skærlund Øst 7
Ansøgerpostnummer	7330
Ansøgerby	Brande
Ansøgertelefon	97180034
Ansøger-email	brianbraadjensen@gmail.com

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 7a - Omvrå By, Blåhøj
Matrikel: 7b - Omvrå By, Blåhøj
Matrikel: 7e - Omvrå By, Blåhøj
Matrikel: 3d - Ll. Brande By, Sdr. Omme
Matrikel: 3n - Ll. Brande By, Sdr. Omme

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO
Konsulentnavn	Mette Ibsen-From
Konsulentadresse	John Tranums Vej 25
Konsulentpostnummer	6705
Konsulentby	Esbjerg Ø
Konsulenttelefon	76602192
Konsulent-email	mif@sagro.dk

Ejendom

Ejendomsnavn	
Ejendomsnummer	7560005086
CHR numre	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 29. januar 2018 modtaget en ansøgning om en § 16 b-miljøtilladelse jævnfør *Husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Sdr. Ommevej 163, 7330 Brande.

Der er søgt om en udvidelse af produktionsarealet¹ til 2.137 m². Det er en udvidelse på 560 m² i forhold til det nuværende produktionsareal på 1.577 m². Udvidelsen sker i eksisterende bygninger. Der skal fremover være en produktion af kvier og goldkøer på ejendommen.

Husdyrbruget har et samlet produktionsareal på 2.137 m², hvorpå der er kvæg. Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer, men dybstrøelsesarealet inde i en eksisterende dybstrøelsesstald udvides.

Der er søgt om en miljøtilladelse efter "flexmodellen", for at opnå en mere fleksibel produktion af husdyrbruget, så antallet og sammensætningen af kvæg frit kan ændres inden for rammerne af dyrevelfærdsreglerne. En sådan fleksibilitet er ikke mulig med husdyrbrugets nuværende miljøtilladelse.

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Sdr. Ommevej 163, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Miljøtilladelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i det efterfølgende.

---

¹ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøtilladelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
2. Dybstrøelsesstald	1044	Naturlig ventilation	3 m	(#7555) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1044
1. Sengestald	1234	Naturlig ventilation	3 m	(#7556) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	710
				(#7557) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	93
3. Gammel stald	591	Naturlig ventilation	3 m	(#26580) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	150
4. Stald	141	Naturlig ventilation	3 m	(#26581) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	140
Sum						2137

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
6. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/).
7. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkraV. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ²
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningskema nr. 200697, version 2, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 2. maj 2018. Der er lavet supplerende ammoniakdepositionsberegninger til omkringliggende natur.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^v eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøtilladelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at nærværende miljøtilladelse ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet. Derfor er offentligheden ikke informeret tidligt i

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

beslutningsprocessen ved offentlig annoncering eller haft et udkast til afgørelse til kommentering.

Naboer er ikke blevet særskilt orienteret om ansøgningen, da det ansøgte skønnes at være af underordnet betydning for naboerne, jævnfør § 56, stk. 2 i *Husdyrbrugloven*.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den 7. maj 2018, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer den 8. maj 2018.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning

- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende produktionsanlæg ligger samlet på adressen Sdr. Ommevej 163, 7330 Brande.

Produktionsanlægget ligger cirka 3,8 km øst for Sønder Omme by, der er nærmeste byzone, og cirka 15 km syd for nærmeste sommerhusområde. Nærmeste landsby er Gammel Blåhøj, der ligger cirka 2 km nordøst for produktionsanlægget. Nærmeste nabobeboelse (Sdr. Ommevej 159, 7330 Brande) med landbrugspligt ligger cirka 326 meter øst for det nærmeste staldhjørne. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger cirka 469 meter nordvest for nærmeste gyllebeholder.

Udvidelsen finder sted i eksisterende bygninger. Der sker ingen nybyggeri, men dybstrøelsesarealet inde i eksisterende dybstrøelsesstald udvides.

Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Kommunen vurderer

Der ændres ikke på de eksisterende bygninger, lige som der ikke bygges nye stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, hvorfor det ikke er relevant at vurdere på afstandsforholdene i *Husdyrbruglovens* §§ 6 og 8.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortælleverdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandsslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søhøjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen vurderer

Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne miljøtilladelse, hvorfor Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at foretage en nærmere vurdering i forhold til de landskabelige og geologiske værdier.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindsten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen vurderer

Som nævnt bygges der ikke nyt i denne sag, hvorfor Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at vurderer nærmere i forhold til de kulturhistoriske værdier.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt, nudrift og i 8-års drift³ fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2207,2	169,3	2376,4
Nudrift	1714,4	118,9	1833,2
8 års-drift	1714,4	118,9	1833,2

Der er således en meremission på cirka 543 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁴- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *Husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

³ 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

⁴ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

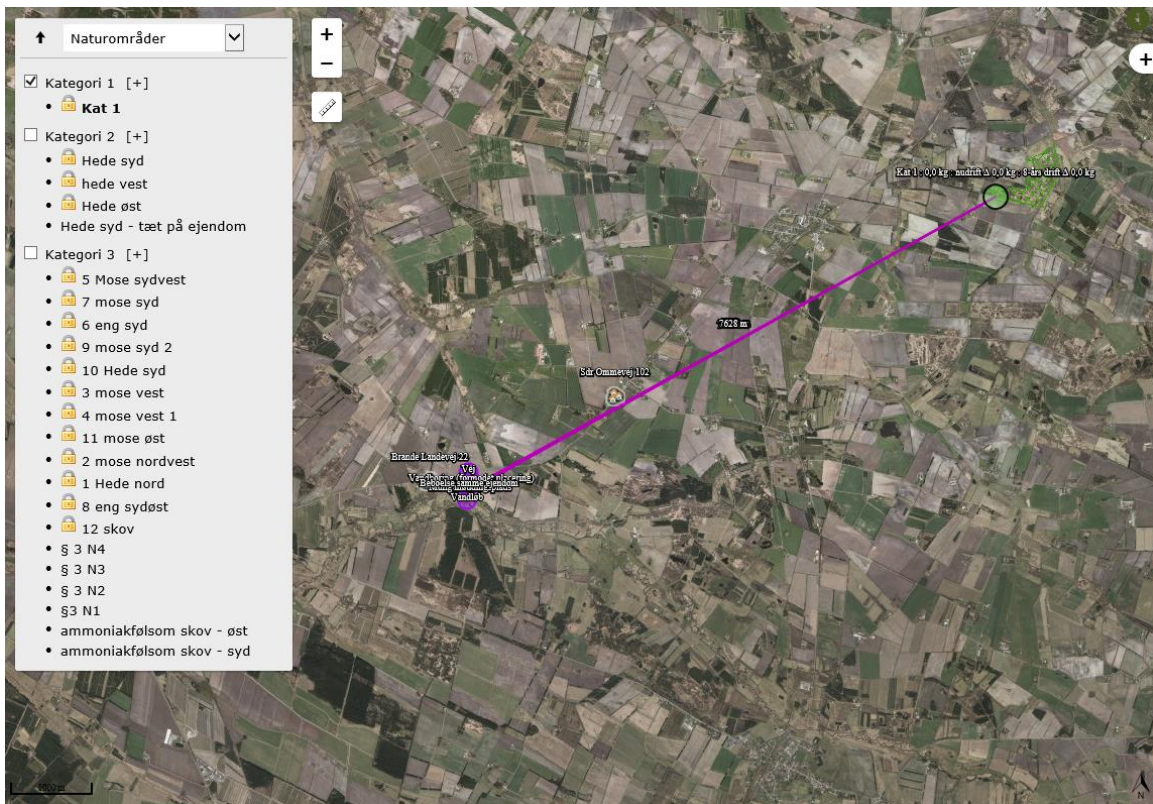
Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder, se kortbilag 2 og 3. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

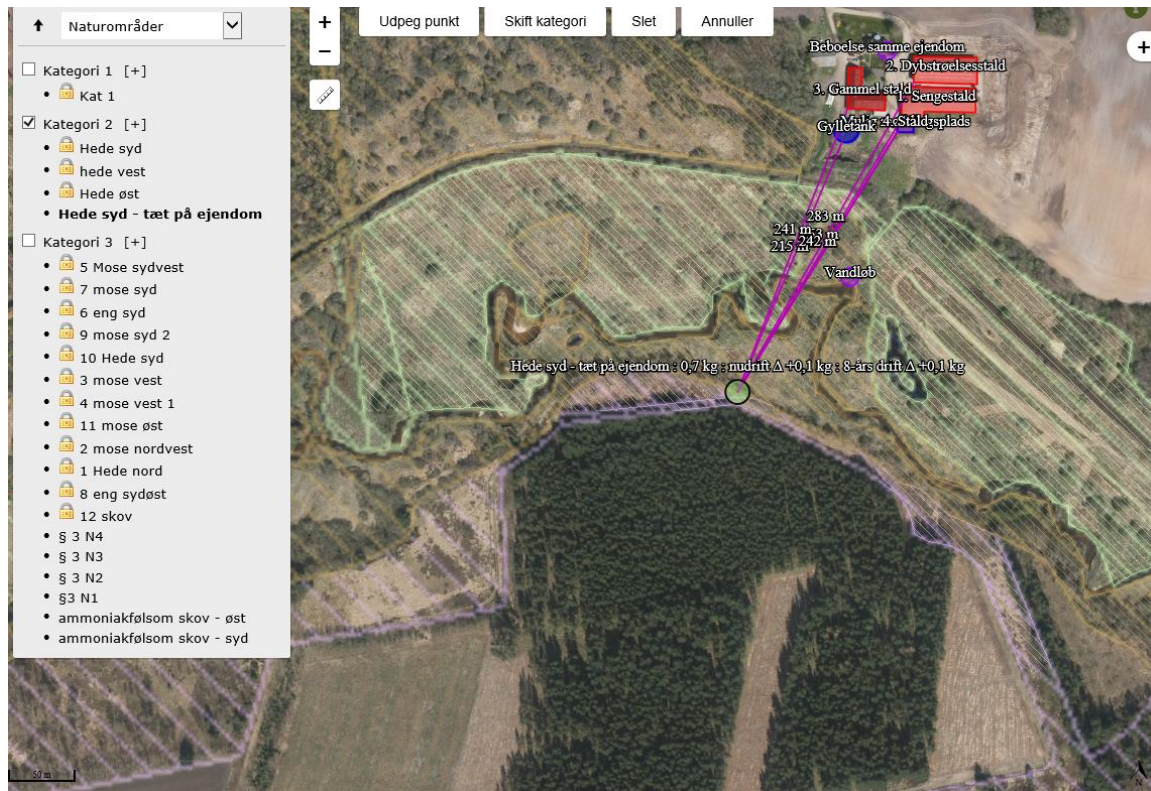
Nærmeste kategori 1-natur er en mose, som ligger i Habitatområde nr. 63 – Mose ved Karstoft Å, som ligger cirka 7,6 km nordøst for husdyrbruget, se nedenstående kortudsnit. Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Da beregningen viser, at området modtager en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger cirka 213 meter syd for husdyrbruget, se nedenstående kortudsnit. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 0,7 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

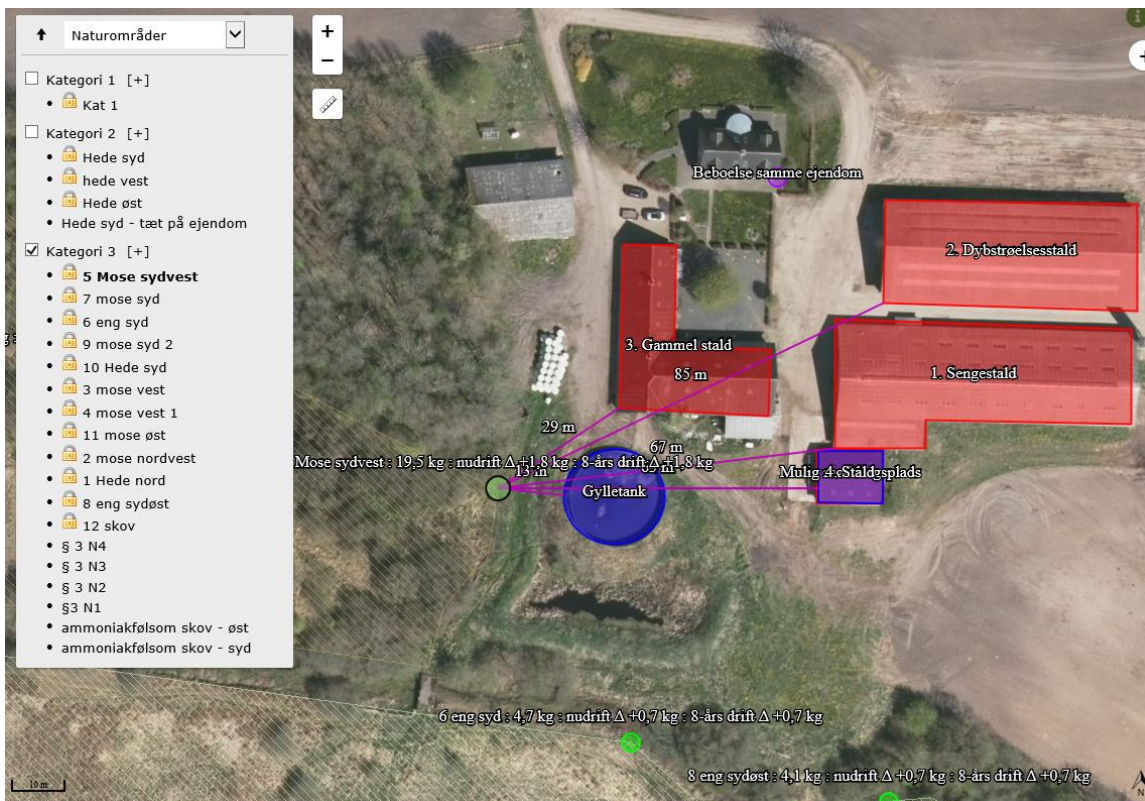
Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er en mose, som ligger umiddelbart vest for husdyrbruget, se nedenstående kortudsnit. Beregningen til nærmeste kategori 3-natur viser, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 1,8 kg N pr. ha pr. år. Det bemærkes, at det er lige ved siden af gyllebeholderen. Dette punkt er ikke vurderet til at være en del af den særlige værdifulde natur i mosen, trods det at mosen er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3. På baggrund heraf vurderer Ikast-Brande Kommune, at mosen godt kan modtage en merdeposition på 1,8 kg N pr. ha pr. år. Supplerende ammoniakdepositionsberegninger længere mod vest i mosen viser, at mosen vil modtage en merdeposition mellem 0,2-0,6 kg N pr. ha pr. år.

Der ligger potentielt ammoniakfølsomme skove ca. 149 meter syd og 175 meter sydøst for husdyrbruget. Beregningen hertil viser, at merdeposition efter ændringen af husdyrbruget vil være henholdsvis 0,2 og 0,3 kg N pr. ha pr. år

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt. Naturområderne fremgår af kortbilag 2 og 3.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt. Samtidig er Ikast-Brande Kommunes krav til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-plantearter

Af EF-habitatdirektivets^{vii} bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv findes i området. Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i ER-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker – eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder Natura 2000-vandområder⁵ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler overholdes.

Forurening og gener

Generelle gener

I forhold til at begrænse eksempelvis lys, støv, støj, rystelser samt uhygiejniske forhold som følge af husdyrholdet og produktionen, opbevaringen og håndtering af husdyrgødning m.v. vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af det pågældende husdyranlægs placering samt afstanden til de nærmeste naboer.

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

⁵ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzone skal tåle en del lugtgener.

Der er dog i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁶ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁷ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁸ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁹. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at lugtkravene er overholdt.

⁶ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁷ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁸ LE: Lugtenheder.

⁹ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK).

Da der ikke er andre ejendomme med en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 100 meter af enkeltbolig uden landbrugspligt eller indenfor 300 meter i forhold til visse områder i landzone og byzone, er der i nærværende sag ikke nogen kumulativ effekt.

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand kan staldanlæg være screenet bort som følge af afstand, og der kan være korrigeret for vindretning samt lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Brande Landevej 22 	0	FMK	81,4	81,4	541,5	Ja	Ja
Sdr Ommevej 102 	0	NY	170,1	170,1	2150,8	Ja	Ja
Østerby By, Sdr. Omme 	0	FMK	257,4	257,4	3922,6	Ja	Ja
Østerby By, Sdr. Omme 	0	FMK	257,4	257,4	3864,3	Ja	Ja

Konsekvenszone: 314 m

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 314 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings- og klageberettigede. Der er i denne sag ikke nabobeboelser inden for konsekvenszonen.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderen og øvrig håndtering af husdyrgødning samt fra håndtering af ensilage. Gylleomrøring og øvrig gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret, mens ensilagehåndteringen sker dagligt.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra beholderen. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at beholderen fyldes, eller når der omrøres i forbindelse med udbringning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre beboelsestyper i det konkrete tilfælde
- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 5 for miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr. Forebyggelse sker blandt andet ved god orden og hygiejne i og omkring staldene. Eventuelle problemer bekæmpes omgående. Fluer bekæmpes ved udvanding af gift i dybstrølsen. Hvis der konstateres rotter kontaktes den kommunale rottebekæmpelse.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 6 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Affald

Ansøgers oplysninger

Døde dyr opbevares ved maskinhus og bortskaffes til DAKA.

Medicinrester og tom medicinemballage opbevares på anden ejendom.

Der vil blive etableret en container til erhvervsaffald, som forventes tømt hver 14. dag.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{viii}* for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

Der opbevares normalt ikke spildolie og kemikalier på ejendommen. Der etableres en dieseltank i maskinhuset. Tanken placeres på fast bund uden afløb. Tankens størrelse er endnu ukendt, men forventes at blive mellem 1.000-2.500 liter.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *Olietanksbekendtgørelsen*^{ix} skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietanken ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Der er kun en ind- og udkørsel til ejendommen. Udkørsel på Sdr. Ommevej sker på en lige strækning med godt udsyn. På ejendommen har der tidligere været malkekøer, det er forventningen at ejendommen i fremtiden benyttes til kvier og eventuelt goldkøer. Det betyder, at der forventes en generel nedgang i transporter.

Transporter, der forventes at falde i antal: Der skal ikke afhentes mælk, der vil være lavere forbrug af indkøbt foder, ensilage opbevares normalt på anden ejendom, der vil derfor ikke normalt være transporter i forbindelse med høst.

Transporter, der forventes at stige i antal: Det forventes at transporter med levende dyr vil stige, da der flyttes dyr mellem ejendommene ca. hver 3. uge. Der vil være daglig transport med blandet foder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Kommunen bemærker

Ikast-Brande Kommune bemærker, at der ikke bygges nyt i forbindelse med det ansøgte og vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende generelle regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser

Der er på husdyrbruget en gyllebeholder fra 1987 på 1.200 m³, som har fået 5 års-kontrol den 2. december 2015. Der er gyllealarm monteret på gyllebeholderen og gyllebarriere omkring gyllebeholderen. En eksisterende stald (bygning 4) kan anvendes til opbevaring af dybstrøelse – et areal på cirka 140 m².

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^x vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan skal i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Det vejledende krav til den maksimale emission er fastlagt i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT – teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission

Ansøgers oplysninger

Projektets vejledende BAT-emissionsniveau er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk. Det vejledende BAT-emissionsniveau er ikke overholdt. Der ansøges om godkendelse af eksisterende sengestalde med spalter og stalde med dybstrøelse. Dybstrøelsesarealet i en af staldene udvides.

Nyeste viden viser, at skraber på spalter reelt ikke har en effekt på ammoniakemissionen og at en sengestald med spalter reelt har en ammoniakemission på 1,2 kg NH₃-N pr. M² pr. år frem for tidligere antaget 1,34 kg NH₃-N pr. M² pr. år, som www.husdyrgodkendelse.dk pt. regner med. Dette betyder dels at den reelle ammoniakemission formodentlig er lavere end beregnet og dels at den effekt der kan beregnes ved etablering af skraber på spalterne kun findes på papiret.

Fravalgte BAT-virkemidler

Ansøgers oplysninger

Det er ikke muligt at reducere ammoniakemissionen med foderkorrektioner – dels fordi teknologien ikke kan anvendes efter den nye lov og dels fordi ejendommen forventes brugt til kvier og eventuelt goldkøer. Reduktion i råproteinindhold har aldrig været en dokumenteret BAT teknologi ved fodring til kvier.

Der etableres ikke gylleforsuring, idet etablerings- og driftsomkostningerne i forhold til de samlede produktionomkostninger på ejendommen ikke vurderes at være proportionale med miljøeffekten.

Nyeste viden viser, at etablering af skraber på spalterne ikke har den forventede effekt på reduktion af ammoniakemission, da det ikke kan konkluderes at skrabning har effekt på ammoniakemissionen (rapporten "Ammonia emission from Danish cubicle barns for dairy cows. Effect of floor type and manure scraping" side 38). Udfra denne betragtning konkluderes det, at det ikke er proportionalt at etablere skraber på spalterne for at opnå en ammoniak reduktion, da den faktiske reduktion må forventes at være omkring 0 kg NH₃-N pr. år.

Ud fra ovenstående fravalg konkluderes det, at det konkrete BAT niveau på Sdr. Ommevej 163, 7330 Brande er overholdt med de valgte staldsystemer (sengestald med spalter samt dybstrøelsesstald).

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste ikke overholder emissionsgrænseværdien vedrørende ammoniak.

Som konsekvens af ny viden overholder sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) i eksisterende stalde ikke gældende BAT-krav. I henhold til § 24, Stk. 5 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, kan kommunen "i særlige tilfælde fravige kravene i bilag 3, pkt. A, nr. 2, tabel 4 og 5, jf. stk. 2 og 3, hvis ansøgeren godtgør, at kravet konkret ikke vil være proportionalt som følge af den eksisterende indretning og drift". Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at ansøgeren har godtgjort, at kravet konkret ikke vil være

proportionalt som følge af den eksisterende indretning og drift. Ansøger har oplyst, at der ikke etableres gylleforsuring, idet etablerings- og driftsomkostningerne i forhold til de samlede produktionomkostninger på ejendommen ikke vurderes at være proportionale med miljøeffekten.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, og ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Det er muligt at klage over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest tirsdag den 5. juni 2018.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af tilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

En klage over denne afgørelse, skal ske til Natur- og Miljøklagenævnet, via Klageportalen, som findes via www.nmkn.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk. Man logger på Klageportalen med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke kommer ind gennem Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, så skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune sammen med din klage. Hvis du er fritaget for at bruge digital post, så bedes du oplyse dette i din anmodning. Ikast-Brande Kommune sender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Borgere der klager, skal betale et gebyr på 900 kr. mens gebyret er på 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder (2016-niveau – gebyrerne indeksreguleres den 1. januar hvert år). En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune i Klageportalen, og klager har indbetalt gebyr for klagen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Morten Gjærning Petersen
Biolog

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående:

Ansøger: Brian Braad Jensen, Sønder Ommevej 163, 7330 Brande – e-mail: brianbraadjensen@gmail.com

Konsulent: SAGRO, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø ved Konsulent Mette Ibsen-From – e-mail: mif@sagro.dk

Afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Ansøger: Brian Braad Jensen, Sønder Ommevej 163, 7330 Brande – e-mail: brianbraadjensen@gmail.com

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Konsulent: SAGRO, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø ved Konsulent Mette Ibsen-From – e-mail: mif@sagro.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord – e-mail: senord@sst.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Sønder Ommevej 163, 7330 Brande

Kortbilag 2: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 3: Arealer registreret som beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Sønder Ommevej 163, 7330 Brande

Indretning af bygning 1, indtegnning ikke målfast.

Bygning 1 - sengestald:

Eksisterende kostald på cirka 1.235 m². I bygningen er der sengestald med spalter, foderbord, dybstrøelsesafsnit med kort ædeplads samt teknikrum. Produktionsarealet er opmålt af ejer. Produktionsarealet er staldareal fratrukket foderbord og teknikrum. Produktionsarealet er således inkl. nakkebomsareal. Produktionsarealet er 710 m² sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) og 93 m² dybstrøelse. Stalden har naturlig ventilation.

Bygning 2 - dybstrøelsesstald:

Dybstrøelsesstald/lade på cirka 1.044 m². Bygningen er indrettet med dybstrøelsesareal i den østlige ende. I nuværende drift har 25,2 m x 20 m været indrettet med dybstrøelse, svarende til et produktionsareal på 504 m². Dybstrøelsesarealet udvides i forbindelse med den ansøgte drift i første omgang med 12,6 m til 37,8 m x 20 m, svarende til et produktionsareal på 756 m². Efterfølgende er det muligt, at den resterende del af bygningen inddrages til dybstrøelsesareal, der er derfor indsat et ansøgt produktionsareal på 1.044 m² for at sikre størst mulig fleksibilitet og worstcase vurdering. Stalden har naturlig ventilation.

Bygning 3 - gammel stald:

Ældre staldbygning. I den ansøgte drift vil der være dybstrøelsesafsnit i den sydlige længe. Den nordlige længe vil blive brugt til diverse opbevaring. Produktionsarealet forventes at være 70-150 m². For at sikre worstcase vurdering er der indsat et produktionsareal på 150 m² dybstrøelse. Der vil være naturlig ventilation i bygningen.

Bygning 4 - stald:

Eksisterende bygning der har været benyttet til dyrehold. Stalden benyttes til kvier eller alternativt til møddingsplads. Der er indsat et produktionsareal på 140 m² dybstrøelse. Der er naturlig ventilation i bygningen.

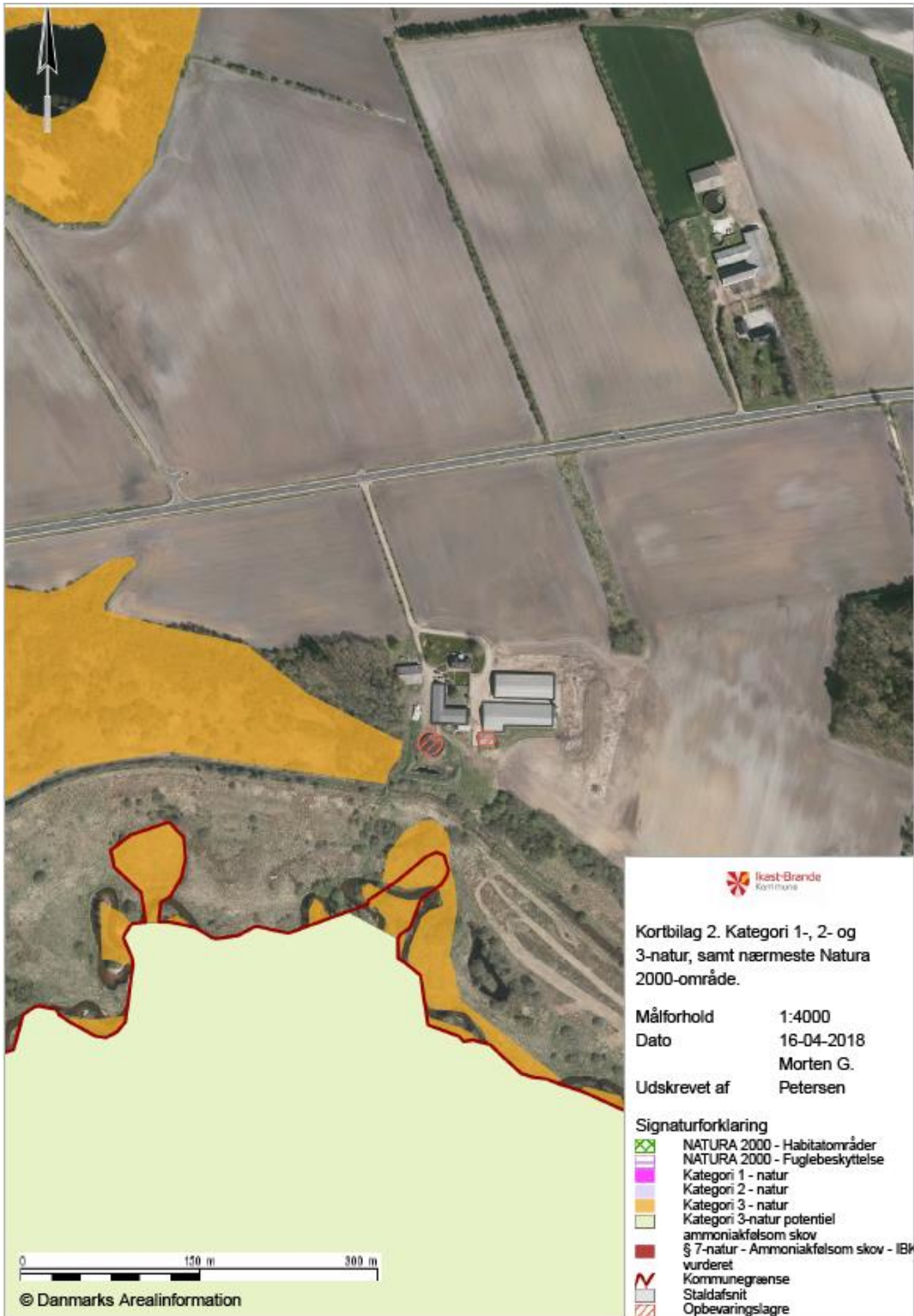
Bygning 5

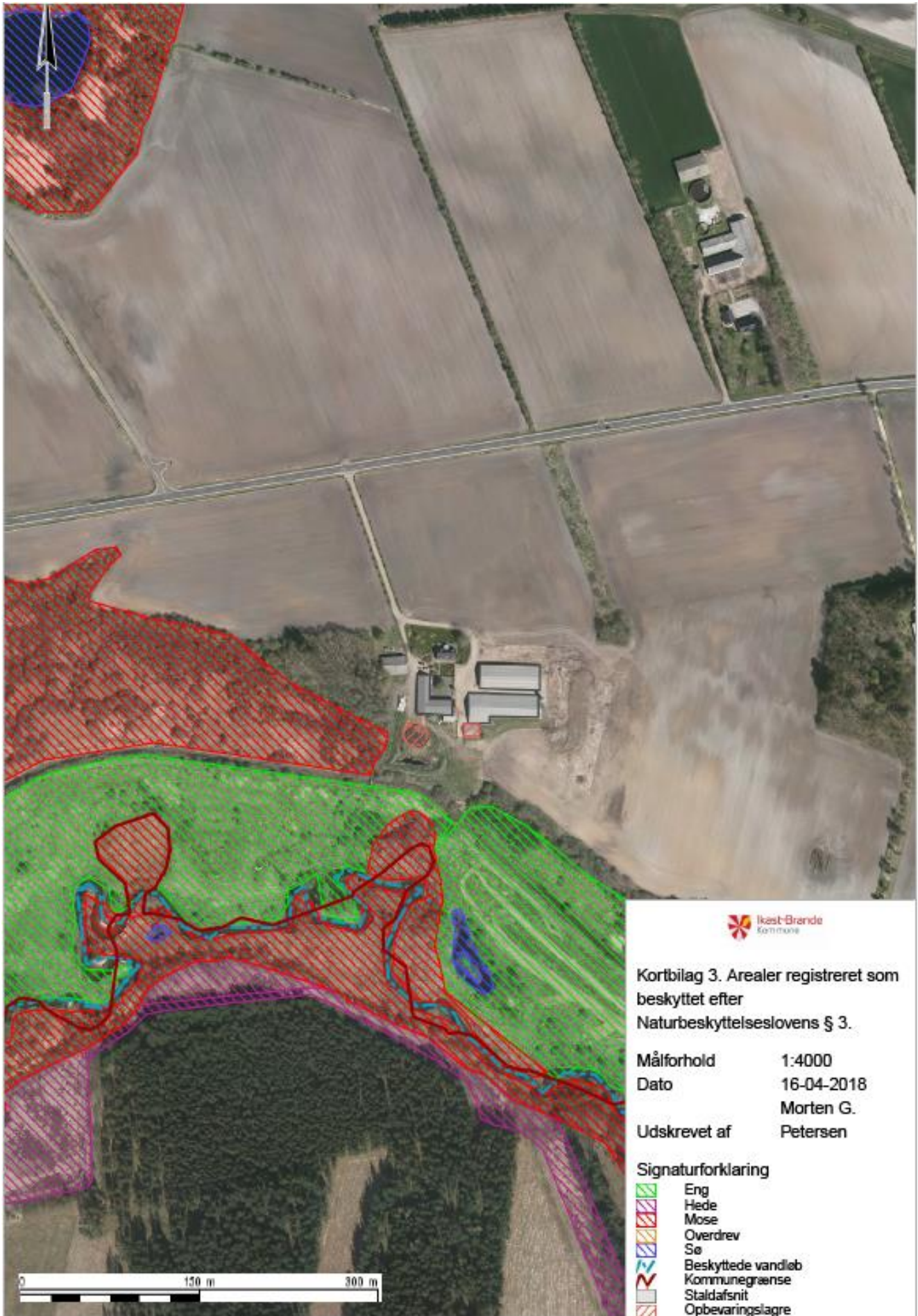
Eksisterende maskinhus.

Bygning 6

Eksisterende gylletank på 1.200 m³. Gylletanken er etableret omkring 1987 og har sidst fået beholder kontrol i 2015. Dybstrøelse opbevares enten i markstak efter gældende regler eller i bygning 4. Strøelse fra kalvehytter vil eventuelt blive opbevaret i gyllebeholderen til flydelag.

Kortbilag 3. Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Målforshold 1:4000
 Dato 16-04-2018
 Morten G.
 Udskrevet af Petersen

Signaturforklaring

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Se
- Beskyttede vandløb
- Kommunegrænse
- Staldafsnit
- Opbevaringslagre

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*)

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{vii} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{viii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

^{ix} Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*Olietanksbekendtgørelsen*)

^x Bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*)